

Zindelijkheidsbeleid

Basisschool Willibrordus

Inleiding

Onze school wil voor alle leerlingen een veilige, hygiënische en respectvolle omgeving bieden waarin ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen. Zindelijkheid en basiszelfredzaamheid dragen bij aan een soepele deelname aan het onderwijs en zorgen voor rust in de groep. Dit beleid beschrijft wat wij van leerlingen verwachten, welke ondersteuning wij bieden en welke verantwoordelijkheden ouders en school samen hebben.

Uitgangspunten

Dit beleid is gebaseerd op:

- Ontwikkelingspsychologie en autonomieontwikkeling (o.a. Erikson);
- Schoolrijpheidscriteria (waaronder functionele zindelijkheid), hierbij volgen we de richtlijnen vanuit de GGD: [Folder Zindelijkheid](#);
- Kaders van passend onderwijs: de zorgplicht [Zorgplicht en samenwerken scholen in passend onderwijs](#) | [Passend onderwijs](#) | [Rijksoverheid.nl](#);
- Een professionele en veilige werkomgeving voor leerlingen en personeel.

We gaan uit van gedeelde verantwoordelijkheid: ouders zijn primair verantwoordelijk voor de lichamelijke verzorging van het kind; de school ondersteunt waar dit binnen de onderwijsstaak past.

Wat verwachten wij van leerlingen die bij ons starten?

1. Functionele zindelijkheid

Wij verwachten dat een kind:

- Zelf naar het toilet kan gaan;
- Tijdig kan aangeven dat het moet;
- Zelfstandig een toiletbezoek kan uitvoeren (broek omlaag/omhoog, doorspoelen, handen wassen);
- Zelf zijn/haar billen kan afvegen (naar vermogen).

2. Mogelijkheid tot incidentele ongelukjes

Een incidenteel ongelukje kan voorkomen. De leerkracht biedt dan waar mogelijk ondersteuning in de vorm van:

- Het aanreiken van schone kleding;
- Begeleiding in woorden (hoe om te kleden);
- Toezicht op afstand om het kind zoveel mogelijk autonomie te geven.

Wat valt buiten de verantwoordelijkheid van de school?

Leerkrachten en onderwijsassistenten:

- **Verschonen geen kinderen;**
- **Verzorgen geen luiers;**
- **Poetsen geen billen;**
- **Verlenen geen structurele lichamelijke verzorging.**

Dit valt buiten de expertise, opleiding en Arbo-verantwoordelijkheid van het schoolteam en draagt risico's met zich mee voor privacy en veiligheid.

Structurele onzindelijkheid

Wanneer een leerling structureel onzindelijk is (bijvoorbeeld regelmatig nat of vies thuiskomen, of wennen in luier), volgt de school de zorgroute:

Stap 1: Signalering

De leerkracht signaleert herhaaldelijke incidenten en registreert deze.

Stap 2: Gesprek met ouders

Met ouders wordt besproken:

- Welke patronen zichtbaar zijn;
- Mogelijke medische oorzaken;
- Wat thuis al wordt gedaan;
- Welke ondersteuning van buitenaf passend kan zijn.

Stap 3: Plan van aanpak

Samen wordt afgesteld:

- Welke stappen ouders nemen (bijv. zindelijkheidstraining, consultatiebureau, huisarts, GGD);
- Welke ondersteunende maatregelen de school kan bieden binnen de grenzen van dit beleid.

Stap 4: Eventuele verwijzing

Indien nodig kan de school ouders adviseren contact op te nemen met:

- Consultatiebureau
- Huisarts/kinderarts
- GGD Jeugdarts
- Wijkteam/jeugdhulp

Tijdelijke maatregelen

- Ouders kunnen worden gevraagd hun kind tussentijds te komen verschonen;
- Het kind kan tijdelijk extra kleding-setjes meenemen;
- Bij medische problematiek wordt maatwerk overeengekomen binnen de grenzen van passend onderwijs.

Bij langdurige structurele onzindelijkheid is de school genoodzaakt het kind thuis te laten, totdat het kind zindelijk is.

Wat vragen wij van ouders?

Wij vragen ouders om:

- Het kind bij start van de basisschool in principe zindelijk aan te leveren;
- Structurele onzindelijkheid vooraf te melden tijdens intake of zo snel mogelijk daarna;
- Hun kind elke dag voorzien van een set schone kleding in de tas;
- Huis continu te blijven werken aan zelfstandig toiletgedrag;
- Het kind indien nodig te komen verschonen binnen redelijke tijd;
- Te zorgen voor noodzakelijke (jeugd)zorg als onzindelijkheid structureel of medisch van aard is.

Ouders blijven primair verantwoordelijk voor lichamelijke verzorging.

Hoe ondersteunt de school de zelfstandigheid van leerlingen?

Wij:

- Gebruiken eenvoudige routines en pictogrammen om zelfstandig toiletgebruik te stimuleren;
- Geven rust, structuur en positieve begeleiding (“Je kunt dit, ik help in woorden”);
- Creëren een veilige omgeving waar ongelukjes zonder schaamte worden besproken;
- Stemmen binnen het zorgteam af wanneer extra ondersteuning nodig is.

Privacy en veiligheid

Bij ongelukjes:

- Houdt personeel zoveel mogelijk fysieke afstand;
- Begeleidt het kind verbaal en laat het zichzelf omkleden;
- Zorgt de school dat het proces discreet en respectvol verloopt;
- Worden incidenten alleen gedeeld met ouders en indien nodig intern besproken.

Communicatie en samenwerking

Wij vinden open en respectvol overleg belangrijk. Ouders en school zoeken samen naar een passende oplossing wanneer er zorgen zijn. Deze samenwerking is essentieel voor het welzijn en de ontwikkeling van het kind.

Evaluatie

Het zindelijkheidsbeleid wordt jaarlijks geëvalueerd in het team en waar nodig afgestemd met MR en ouders.